

Jaarverslag 2016

Het bestuur

Het bestuur bestaat uit:

de voorzitter: Henk Leever

de secretaris: Sonja Grooters

de penningmeester: Ben Stegeman

commissaris: Marjon Hoen (PR)

Afgelopen jaar heeft het bestuur 6 maal vergaderd.

Leden

Op 1-1-2016 had de vogelwerkgroep 177 leden. Op 31-12-2016 had de vogelwerkgroep 186 leden.

Op 1-1-2016 had de vogelwerkgroep 15 gezinsleden. Op 31-12-2016 had de vogelwerkgroep nog steeds 15 gezinsleden.

Op 1-1-2016 had de vogelwerkgroep 182 donateurs. Op 31-12-2016 had de vogelwerkgroep 155 donateurs. Deze afname heeft met name te maken met het opschonen van de lijsten indien de bijdrage niet betaald wordt.

Op 1-1-2016 had de vogelwerkgroep 1 jeugdlid, in 2016 is dit constant gebleven.

Projectgroepen

Vogelwerkgroep Berkelland voert verschillende projecten uit. Leden van de vogelwerkgroep maken deel uit van een of meerdere projectgroepen. Elke projectgroepen heeft een coördinator. Deze zorgt ervoor dat men contact houdt met elkaar, belegt bijeenkomsten en zorgt dat er verslag wordt gedaan.

Gierzwaluwenproject- coördinator Geert Heetebrij

De gierzwaluw heeft in 2016 meer gebruik gemaakt van gierzwaluw nestkasten. Eind augustus werden nog gierzwaluwen waargenomen. De gierzwaluw wijkt makkelijk uit naar andere wijken.

Geert heeft aangegeven nog een jaar coördinator te zijn van de gierzwaluwen projectgroep. Naast tellers, zoeken we dus ook een coördinator voor de gierzwaluwen projectgroep.

Geert Heetebrij heeft, samen met anderen de volgende activiteiten uitgevoerd:

Het inventariseren van GZ lokaties in heel Berkelland, voor ProWonen , Ecoconsultancy en Ecochore.

Het begeleiden van ProWonen projecten : De Koppel in Borculo , Mr. Leppinkstraat in Eibergen , De Berg in Neede.

Het verwezenlijken van een geluidssset voor in de Til, deze is overigens onklaar gemaakt.

Het ophangen van enkele GZ-kasten.

Het inventariseren van nieuwe Gz-lokaties die verwezenlijkt zijn in het kader van compensatie en mitigatie uitgaande van de Flora-en Faunawet.

Actie voeren tegen het aanbrengen van een dakgoot bij Frankie's Bistro.

Contact met ProWonen en Gemeente over een Til in Woonwijk de Berg.

Het ongedaan maken samen met ProWonen van het dichtstoppen van GZ-lokaties in Borculo-Noord.

Grote gele kwikstaart- coördinator Hans Grooters
4 Bezette nestkasten, stabiel.

IJsvogel en oeverzwaluw – Alex Visser

Alle oeverzwaluwen van de drie locaties in Beltrum uit voorgaande jaren, hebben zich in 2016 verzameld in de oeverzwaluwwand op 't Noasman in Beltrum. We hebben er zo'n 60 paren geteld. Uit de rest van de gemeente hebben wij geen signalen van broedende oeverzwaluwen ontvangen.

De ijsvogels hebben zich op vele plekken in de gemeente laten zien. De ijsvolgelwandjes in Neede en Borculo zijn niet of nauwelijks gecontroleerd. Een aantal zal in 2017 worden hersteld en/of opgeknapt.

Jeugd- coördinatoren Marina Stap en Henk Leever

In 2015 zijn Marina Stap en Henk Leever gestart met de projectgroep Jeugd. De bedoeling hiervan is plezier beleven aan het 'vogelen' en kennis op doen. De verschillende projecten binnen de vogelwerkgroep worden door de kinderen bezocht, zo worden veel actieve leden ook betrokken bij de kinderen. Inmiddels bestaat deze groep uit 5 enthousiaste kinderen in de leeftijd van 9-12 jaar. Er zijn vijf activiteiten georganiseerd waarbij theorie en praktijk is aangeboden met steun van enkele leden. De (bos)uilen met Rob Papendorp, vogels leren kennen en kijken met Jaap de Jong, weidevogels met Gerrit Stomps, gierzwaluwen met Geert Heetebrij en tenslotte trektellingen met Marina Pruijser. Verslagen zijn te lezen op de site.

Inventarisaties

In 2016 zijn de waterwildtellingen uitgevoerd langs de Berkel Loobrug-Avinkstuw, Ramsbeek Duitse grens-Berkel grote stuw en de bypass van de zandvang tot de Ramsbeek, Camping de Fontein, Oldenkotse plassen en Zwolse Leemputten

Buursebeek: Den Blanken - Rietmolen + stukje Elspeet, Schipbeek: Twentekanaal - Den Blanken, Koningsbeek, Elsmansgoot, Bolksbeek: Berkel – Noordwijk, Gem.Neede: Noordijkerveld

Slinge, brug Zwolle tot houtzagerij Kolkman Ruurloseweg en de 2de van hier tot aan de brug bij Nieuwenhuis, Waterdijk Beltrum

Berkel van Stuw Haarlo tot gemeente grens, Hambroekplassen, Slinge van Waterdijk tot Berkel, Leerinkbeek, Bolksbeek

Daarnaast zijn in de volgende gebieden BMP tellingen uitgevoerd: Needse Achterveld, Teesselinkven, omgeving Beekvliet in samenwerking met vogelwerkgroep West Achterhoek (Lochem), omgeving Ruurlo en Haarloseveld/Olden Eibergen.

In 2016 zijn de atlasbloktellingen afgerond. De resultaten zijn te downloaden op de site.

De voorjaarstrekellingen zijn uitgevoerd aan de Havelandweg, Eibergen.

De herfsttrektellingen zijn uitgevoerd aan de Havelandweg, Eibergen.

De kolonies van roeken en reigers zijn geteld in Borculo, Beltrum, Haarlo en Neede.

De volgende PTT tellingen zijn uitgevoerd: Route West Eibergen, Route Oost Eibergen, Route West Neede, Route Noord/Oost Neede, Borculo Dijkhoek/Leostichting, Rietmolen Noord, Groenlo

De volgende MUS tellingen zijn uitgevoerd: Neede, Rietmolen, Oost Eibergen (postcode 7152), Haarlo

Aan de Nationale Birdwatchday is meegedaan vanaf de Havelandweg, Eibergen.

Op 21 mei is de 17 uurstelling uitgevoerd in Neede/Eibergen.

Nestkasten- coördinator Harry Overbeek

Totaal 295 NK gecontroleerd waarvan 259 bezet; bezettingsperc. net als vorig jaar 88%. De verdeling was als volgt: 100 Koolmezen, 79 Pimpelmezen, 65 Bonte Vliegenvangers, 9 Boomklevers, 1 Spreeuw en zelfs 5 Gekr. Roodstaarten! We zien dat de Bonte Vliegenvanger zich met 65 broedparen volledig hersteld heeft en weer op niveau van ons recordjaar 2013 zit met toen 68 broedsels. Overige soorten en aantallen zijn redelijk constant ten opzichte van voorgaande jaren, zie jaaroverzicht op blad 2: historische aantallen.

Van de totaal 2179 gelegde eieren zijn er 1779 jongen uitgevlogen: 82% (2015: 86%). Dit jaar zijn er relatief veel broedsels mislukt in zowel ei- als jongen-stadium; oorzaak.... onderlinge strijd tussen soorten om territorium, ouders omgekomen of misschien het koude/natte voorjaar?

De gemiddelde nestgrootte van 8,4 eieren was dit jaar gelijk aan dat van vorig jaar. 90% van onze nestkastresultaten zijn ook dit jaar weer digitaal ingevoerd in het nestkastenprogramma van de SOVON. Al met al weer een prachtig resultaat: 1779 jonge vogels uit onze nestkasten gevlogen! 152 meer dan vorig jaar omdat er 40 nestkastjes méér gecontroleerd zijn.

Patrijs- coördinator Henk Leever

Project in samenwerking met Vereniging Agrarisch Natuurbeheer en WBE's. Het aantal patrijzen is in 2016 niet gedaald in onze 2 proefgebieden en we denken zelfs een kleine stijging waar te nemen. Bezoek met aantal leden gebracht aan een dag over patrijzen in Aalten. Tellingen moeten strakker worden uitgevoerd en inzaai van akkerranden loopt en helpt de patrijs echt.

Revalidatie en doodsoorzakenonderzoek- coördinator Robert Nijhuis

Een rustig jaar één Houtduif met een gebroken vleugel die tegen het raam aan was gevlogen. Opvallend was dat er veel meldingen kwamen van uitgeputte en verzwakte juveniele Buizerds, 7 stuks deze heb ik afgeleverd bij de opvang in Barchem waar ze na 14 dagen weer zijn losgelaten op de vindlocatie.

Roofvogels- Cees van Beinum

Het aantal leden van de Projectgroep Roofvogels is teruggelopen tot nu nog 9 leden.

Om die reden werd er besloten om ons in het jaar 2016 te beperken en ons met name te richten op het voorkomen als broedvogel in de gemeente Berkelland van de Havik.

Gekozen werd voor de Havik omdat dit een betrekkelijk eenvoudig te inventariseren soort betreft die bovendien nooit in grote aantallen aanwezig is.

Dit voornemen bleek haalbaar en heeft een zuiver resultaat opgeleverd.

Omdat de Havik niet bekend is met de grenzen van de gemeente Berkelland, hebben we in onze inventarisatie ook de territoria meegenomen die deels buiten de gemeentegrens vallen. Wanneer we uitgaan van een straal van 3 km van het jachtgebied/territorium van de Havik in het broedseizoen en we laten de stedelijke bebouwing daarbuiten, dan blijkt Berkelland te beschikken over 15 potentieel geschikte broedgebieden voor de Havik.

In 2016 waren hiervan 11 territoria bezet en daarvan hadden 8 horsten een geslaagd broedresultaat.

Hoeveel jongen daarbij ook daadwerkelijk zijn uitgevlogen is door ons niet vastgesteld.

Verstoring of zelfs in beslagname van de horst door andere dieren (Steenmarters, Nijlganzen, Buizerds) zijn de meest veronderstelde redenen van de afwezigheid van de Havik.

Ook het rigoureuze uitdunnen van de wat oudere bospercelen veroorzaakt vertrek van de Havik.

Al met al mogen we tevreden zijn met de aanwezigheid van een sterke populatie Haviken in Berkelland.

Voor 2017 gaan we ons richten op het voorkomen van de Buizerd in Berkelland en willen we een beeld krijgen van alle kast-Torenavalken in Berkelland.

Uilen- coördinator Anton Meenink, Henk Lammers, Kees Vredeveld, Peter te Morsche

Het broedseizoen van de uilen ging goed van start. maar door het instorten van de muizenstand in de 2e helft van de jongen fase, zijn er met name bij de kerkuilen nogal wat jongen gesneuveld. Al met al zijn er toch meer jongen uitgevlogen dan in 2015. Voor de aantallen, zie jaarverslag op onze website.

Afgelopen jaar is er begin gemaakt met het weghalen van de nog nooit bezette nestkasten, van de BU- KU- en Steenuilen.

Voor proef zijn er, 2 verschillende soorten camera's, ingebouwd bij moeilijk bereikbare nestkasten van de KU. Het komende seizoen zal ons leren welke mogelijkheden we hiermee hebben voor ons gemak en eigen veiligheid.

Weidevogels – coördinator Gerrit Stomps

De aantallen van terugkerende vogels kievit, grutto en wulp bleef achter bij voorgaande jaren, de werkelijke oorzaak hiervan is ons niet bekend. Met name de aantallen bleven in het Beltrumse veld ver achter bij voorgaande jaren, maar later bleek dat een gedeelte zich heeft verplaatst naar Ruurlo.

In de afgelopen jaren is het aantal uitgekomen, gemarkeerde nesten van 72% naar 55% naar 12% gegaan. Voor de toekomst willen we proberen om met een drone met warmte beeld camera de nesten op te zoeken, om zo niet meer in het veld te hoeven komen om geursporen te voorkomen, zodat predatie hierdoor vermeden kan worden.

Zwaluwen – coördinator Henny Waanders

Ook in 2016 hebben we weer meer dan 1000 adressen in de gemeente Berkelland bezocht om het aantal broedpaartjes boeren- en huiszwaluwen te tellen.

Het resultaat voor de boerenzwaluw was met 3318 ongeveer het niveau van 2015, een kleine toename van 2,4 %. Alleen in Neede was er een kleine afname.

Voor de huiszwaluw was het getelde resultaat 1188, helaas weer een teruggang van ruim 6 %. Over de laatste twee jaar zien we een teruggang van 13 % ! Bij de broedpaartjes in natuurlijke nesten zagen we helaas een teruggang van 10%. Bij de kunstnesten was er een teruggang van ca. 4%.

Vooraf voor de huiszwaluwen hebben we veel kunstnesten geplaatst, 1500 voor geheel Berkelland. In 2016 was 48 % van deze kunstnesten door huiszwaluwen gebruikt.

Uit de ring gegevens van Wim Raaben en Anton Meenink blijkt dat in 2016 per broedpaartje 6,22 jongen zijn uitgevlogen. Wim en Anton hebben in totaal 515 boerenzwaluwen geringd. In het afgelopen jaar hadden we met name in Ruurlo niet genoeg tellers zodat hulp uit Eibergen nodig was. We blijven naar vrijwilligers zoeken.

Zeer bijzondere waarneming

Op 14 mei werd door Jaap de Jong een steltstrandloper waargenomen langs de Berkel bij Haarlo. Dit trok meteen de aandacht van heel veel vogelaars. DE stelstrandloper is slechts 4 maal in Nederland gezien. De Steltstrandloper is een Noord-Amerikaanse broedvogel, die bij hoge uitzondering de oceaan oversteeft en dan in West-Europa belandt. Normaal overwintert de Steltstrandloper in midden en Zuid-Amerika.

Gemeente Berkelland

Contactpersoon met gemeente is Henk Leever.

Beleids- bestuurszaken

Donateursavonden zijn openbaar, dus toegankelijk voor leden, donateurs en belangstellenden. Ledenavonden zijn alleen toegankelijk voor leden en eventueel voor introducees.

In 2016 is Co Dooms afgetreden als Voorzitter en is Henk Leever de nieuwe voorzitter geworden.

Het bestuur bestaat momenteel uit 4 personen. Het bestuur ziet graag een vijfde persoon aanschuiven, met name om het contact met de projectgroepen te onderhouden.

Er is een toelichting op de statuten van de Vogelwerkgroep Berkelland geschreven, deze is goedgekeurd tijdens de ledenvergadering maart 2016 en op de site geplaatst.

Het Zwaalfje wordt aan de volgende niet-betalende organisaties verzonden/gebracht; bibliotheken en omliggende vogelwerkgroepen.

Personen die buiten Berkelland wonen en het Zwaalfje graag op papier ontvangen, betalen 5 euro extra.

Er is in 2016 aan donateurs gevraagd om lid te worden. Enkele donateurs hebben hier gehoor aan gegeven.

Op 11 november heeft het Waterschap een presentatie verzorgd, waarbij er mogelijkheid geboden werd tot discussie. Naar aanleiding hiervan is er een vervolgesprek gevoerd door Henk Leever dat met name ging over het maaibeleid van het Waterschap. Uit dit overleg kwam naar voren dat het Waterschap Rijn en IJssel zich open stelt voor verbetering van bescherming van flora en fauna. Een artikel hierover is opgenomen op de site, met tevens een link naar de maaikalender. Op deze kalender is het onderhoud per watergang na te lezen.

Eigendommen/aanschaf materialen

Op de website is vermeld welke eigendommen de Vogelwerkgroep in zijn bezit heeft (blijvende materialen).

Overige activiteiten

- Twee keer per jaar geeft de vogelwerkgroep een blad uit: 't Zwaalfje. Daarin zijn verslagen van de ondernomen activiteiten te lezen, maar ook andere verslagen op vogelgebied zijn welkom.
- 5-1-2015 Nieuwjaarsbijeenkomst bij de Melktap. Korte presentatie door Henk Leever over kraanvogels.
- Het blad 'Vogels in Berkelland' is uitgedeeld aan alle deelnemers aan het zwaluwenproject en aan alle deelnemers van de uilenprojecten.
- 22-1 activiteit voor de jeugd: bosuilen luisteren
- 1-2 Presentatie 'het nut van ringen' door Frank Majoor
- 8-2 ledenavond
- 7-3 Jaarlijkse algemene ledenvergadering
- 20 maart activiteit voor de jeugd: Vogels leren kennen
- 21-3 ledenavond
- 17-4 Jaarlijkse publieksexcursie Needse Achterveld
- 23-4 activiteit voor de jeugd: Weidevogels

- 30-4 en 1-5 Lenteweekend Eibergen
- 10-5 ledenavond
- 21-5 17 uurstelling
- 10-6 activiteit voor de jeugd: gierzwaluwen spotten
- 4-8 kraam aanwezig bij jaarlijkse fietstocht LTO Regio Haaksbergen
- 1-10 Eurobirdwatch
- 4-10 ledenavond
- 22 en 23-10 meerdaagse excursie kraanvogels Diepholzer Moor
- 1-11 Informatieavond over het Waterschap
- 28-11 ledenavond
- 28-12 Winterexcursie Oostvaardersplassen

Mail

Alle leden worden via de mail op de hoogte gehouden van komende vergaderingen, ledenavonden, excursies en presentaties.

Tevens worden algemene nieuwsbrieven van SOVON en Vogelbescherming doorgestuurd naar alle leden.

PR

Vogelwerkgroep Berkelland heeft een website: www.vogelwerkgroepberkelland.nl

Ook heeft de vogelwerkgroep een eigen e-mail adres: info@vogelwerkgroepberkelland.nl

Deze mail komt bij de secretaris binnen.

De site wordt regelmatig bezocht. Ook kwamen er via e-mail verschillende vragen binnen.

Daarnaast heeft de vogelwerkgroep een face-book pagina. Hierop worden regelmatig berichtjes geplaatst. Deze pagina wordt veel gelezen. Facebook staat open voor reacties zolang ze niet beledigend zijn, worden ze niet verwijderd. Als de mening van de vogelwerkgroep wordt gevraagd, dan worden deze verwijderd en wordt doorverwezen naar het bestuur.

Tijdens het Lenteweekend in Eibergen heeft een aantal leden de kraam van de Vogelwerkgroep bemand. Dit heeft ons direct ook enkele nieuwe leden/donateurs opgeleverd.

Regelmatig hebben er berichtjes in de krant gestaan (Tubantia, Berkelland Nieuws).

- April: aankondiging publieksexcursie
- Mei: steltstrandloper gespot Haarlo
- Okt: Eurobirdwatch tevens filmopname door REGIO8
- Dec: tuinvogeltelling scholen, oproep vrijwilligers voor de vogelwerkgroep. Naar aanleiding hiervan heeft de Telegraaf contact opgenomen en het artikel 'Vogelwerkgroep zoekt durfals' geplaatst.

De promotiekraam is vernieuwd en we beschikken nu over twee goede banners met informatie. Marjon Hoen, Henny Waanders en Henk Leevers hebben zich hiervoor met name ingezet. Tevens is er ook een inklapbare tafel waarop spullen goed kunnen worden uitgesteld. We waren present op de Lentefair bij de Mallumse molen en op een dag bij de Lebberbrugge.

De folder van de Vogelwerkgroep Berkelland is vernieuwd door Marjon Hoen. In deze folder wordt kort uitgelegd wat de werkzaamheden van de Vogelwerkgroep zijn en hoe de werkgroep is georganiseerd. De folder is tevens te downloaden op de site onder 'informatie'.

Correspondentie

Er is een zienswijze ingediend bij de gemeente Berkelland mbt havezathe Huize de Kamp in Neede ivm de verbouwing en de verdwijnende natuurlijk omgeving. Naar aanleiding hiervan is er een ecologisch onderzoek uitgevoerd door Bas Voerman. Tevens is er contact opgenomen met Geert Heetebrij ivm de ijsvogel en gierzwaluw.

Sonja Grooters,
secretaris